

8. februar 2021

Foreningen RIFT www.rift.center Foreningen for Retssikkerhed I Familiers Trivsel

Kommentarer og information vedrørende regeringens udspil:

Børnene Først: Et trygt hjem og flere rettigheder til udsatte børn

Social- og Ældreministeriet, 27.01.2021

Udspillet redegør kun overfladisk for de forhold, der på baggrund af RIFT's erfaringer er afgørende for at forholdene på området kan forbedres.

Der er behov for bedre implementering af lovgivningen.

De mange fejl og mangler i sagsbehandlingen i kommunerne skal adresseres

Der skal sikres kvalitet og retssikkerhed i sagsbehandlingen

Der skal sikres reelle klagemuligheder og et bedre retssystem.

Der er ikke tilstrækkeligt fokus på behovet for ekstra ressourcer til området.

Foreningen RIFT finder det positivt, at udspillet trods alt indeholder forslag, der skal styrke børnenes inddragelse og rettigheder samt bedre forholdene for børnene under anbringelsen og for de unge i overgangen til voksenlivet.

Desværre er disse positive tiltag del af et i øvrigt meget bekymrende udspil, der stort set skriver familien og forældrene ud af feltet og oveni købet lægger op til forringelser af forældrenes retssikkerhed.

Rift uddyber og påpeger herunder de væsentligst mangler ved regeringens udspil "Børnene Først" og på RIFT's hjemmeside www.rift.center samt vedhæftet findes en gennemgang af samtlige punkter i udspillet med kommentarer og eksempler på baggrund af RIFT's mange års erfaringer.

Overordnede kommentarer:

- **"Noget så tørt som implementering"**: Udtalte Social- og ældreminister Astrid Krag flere gange i sin præsentation af udspillet og i interviews om dette.
Det er ubegribeligt for RIFT, at implementering omtales sådan og kun er nævnt på en (sidste) side af udspillet 45 sider og kun er beskrevet med overfladiske angivelser som f.eks.:
"Alle socialrådgivere skal kende den nye lovgivning gennem efteruddannelse i lovgivningen og dens intentioner" suppleret med udarbejdelse af nationale retningslinjer, der viser de bedste faglige løsninger, der skal drive implementeringen på området.
Det er udmærket, men mon det løser de mange problemer, der er beskrevet i rapport på rapport om fejl og mangler i sagsbehandlingen?
På Socialstyrelsens hjemmeside kan man om Barnets Reform (fra 2011) læse stort set de samme overskrifter, som præger udspillet "Børnene Først".
RIFT mener, at den manglende implementering af den forrige reform/ den nuværende lovgivning skyldes nogle grundlæggende, strukturelle problemer, som udspillet (stort set) ikke forholder sig til:
- **Manglende kvalitet i sagsbehandlingen både på det forebyggende område og under og efter anbringelse.**

[Skriv her]

Udspillet forholder sig ikke til, at det er utilstrækkelig kvalitet i arbejdet overfor de udsatte børn. RIFT har utallige eksempler på manglende kvalitet i indsatsen overfor både børn, unge og deres familier.

Vi har arbejdet på at få problemstillingerne på den offentlige og politiske dagsorden. I udspillet ses ingen løsninger på de mange problemer RIFT og mange andre har påpeget i form af for dårlige eller manglende undersøgelser af både børn og forældre, de mangelfulde målrettede indsatser forud for anbringelser og manglende inddragelse af og indsatser for forældre under anbringelsen.

Hertil kommer manglende faglighed i indsatserne omkring samvær og samarbejde rundt om det anbragte barn og flere andre problemer, som vi bl.a. har beskrevet i vores case-samlinger, der er tilgængelige på www.rift.center.

RIFT mener, at der bør forskes langt mere på området, og forskningen skal anvendes.

RIFT bifalder, at der i pkt.36 (s. 38) peges på undersøgelse af muligheden for en børnesocialrådgiveruddannelse med autorisation.

Vi oplever dagligt mangel på faglig dygtighed i sagsbehandlingen i kommuner over hele landet.

- **Forældrene er skrevet helt ud som værende en del af løsningen:**

Udspillet fokuserer på de problematikker, der udgør 13 % af alle anbringelser (vold, incest, misbrug).

Regeringen synes at mene, at forældre generelt er uden for rækkevidde, og ikke skal skrives med ind i løsningerne? For det første kan også forældre fra disse grupper hjælpes og støttes, og for det andet er det skævvredet, at et udspil baserer sig alene på disse problematikker.

Det kan føre til utilstrækkelig og forkert behandling af de 87% af børnesagerne, som har helt andre problematikker at kæmpe med.

De få steder i udspillet, som omtaler indsatser for forældre, er dette kun omtalt overfladisk eller med straf som ønsket virkemiddel (pkt. 21 s. 25). Et symptomatisk eksempel på udspillet gennemgribende negligering af forældre som potentiel ressource og del af løsningen er pkt. 11 s. 17: "Alle børn og unge anbragt på en institution skal have en venskabsfamilie."

Venskabsfamilier er en fantastisk mulighed, men det er skræmmende, at udspillet med dette eksempel generelt forholder sig så kategorisk og unuanceret til den forskellighed og kompleksitet, der er på området og ikke har fokus på forældre og familier som del af løsningen i de mange sager, hvor det er muligt.

- **Manglende retssikkerhed:** RIFT er bekymret over den forringelse af retssikkerheden, som udspillet forslag vil medføre.

Det gælder bl.a. forslagene om spædbarnsadoptioner, plejefamilieadoption, øget brug af adoption og indsættelsen af Ankestyrelsen som second opinion også i ikke-ankesager m.m.

RIFT har i årevis peget på, at der ikke er tilstrækkelig retssikkerhed for hverken børn eller forældrene i anbringelsessager.

At grundlaget som følge af manglerne i sagsbehandlingen ofte ikke er i orden, og at det nuværende retssystem ikke opfanger dette.

En sag kan f.eks. ligge helt stille sagsbehandlingsmæssigt i år og måneder, uden det opfanges, når sagen skal genbehandles.

Tænketanken Justitia har peget på nødvendigheden af et nyt retssystem på området bl.a. uden Ankestyrelsen, som regeringen ønsker at give flere beføjelser.

I Ankestyrelsen sidder jurister og vurderer psykologiske, pædagogiske problemstillinger alene på baggrund af papirer og jura.

- Opsummerende ønsker vi i RIFT, at forbedringerne ift. børnenes inddragelse, retssikkerhed og efterværn implementeres, men det angives ikke klart nok, på hvilken måde dette udspil skulle kunne implementeres. Den 10 år gamle reform, der er grundlag for den nuværende lovgivning, er det ikke lykkedes at få implementeret, og det er overordentligt vanskeligt at forestille sig, at en ny lov af sig selv vil sikre, at den overholdes.

Vi er bekymrede over, at VÆRDIKAMP fylder så meget i udspillet. RIFT vurderer, at der er tale om meget store tilbageskridt, hvad angår forældreinddragelse og retssikkerhed.

Vi appellerer til, at de dele af forslaget ikke kan opnå politisk flertal. Vi opfordrer politikere til at sætte fokus på sikring af implementering med helhedsorienteret kvalitetsforbedring samt sikring af retssikkerheden og de nødvendige ændringer af retssystemerne, som dette fordrer.